

DUMITRU PÂRÂIALĂ - coordonator

CRISTIAN-GEORGE PÂRÂIALĂ

BOGDAN-DIMITRIE PÂRÂIALĂ

FLORINA-ALEXANDRA PÂRÂIALĂ

Comunicare

în limba română

- auxiliar pentru clasa a II-a -
după varianta B

Ediție
revizuită

Respect pentru oameni și cărți

Să scriem corect!	3	Unitatea nr. 5	
Evaluare inițială	5	☞ Text suport:, Mihail Sadoveanu	64
Unitatea 1		☞ Povestirea unui text. Comunicarea orală. Povestirea unor întâmplări observate. Reguli ale discursului oral	65
☞ Text suport: ..., Andrei Mureșanu ..	7	☞ Virgula	66
☞ Text suport: ..., Octav Pancu-Iași ...	8	☞ Textul nonliterar	67
☞ Text suport:, Otilia Cazimir	12	☞ Descrierea unui fenomen	68
☞ Textul. Titlul. Comunicarea orală.		☞ Cuvântul. Silaba	69
Dialogul	14	☞ Ortogramele <i>sa/s-a</i>	72
☞ Alfabetul. Literele mari și mici de mână. Grupuri de litere	18	☞ Recapitulare	73
☞ Text suport:, Vladimir Colin ...	22	☞ Două puncte	75
☞ Cuprinsul unor cărți	25	☞ Evaluare	76
☞ Dialogul	26	Unitatea nr. 6	
☞ Așezarea în pagină a textului scris.		☞ Text suport: ..., Octav Pancu-Iași ...	77
Copierea. Transcrierea	29	☞ Dialogul în situații concrete	79
☞ Evaluare sumativă	31	☞ Două puncte (II)	82
Unitatea nr. 2		☞ Text suport: <i>Fereastra minunată</i> ...	83
☞ Text suport:, Călin Gruia	33	☞ Răspunsuri la întrebări. Repovestirea	84
☞ Textul literar. Textul narativ	34	☞ Recapitulare	86
☞ Descrierea unui personaj; <i>mp/mb</i> ..	35	☞ Povestirea orală, pe fragmente	87
☞ Text suport: ..., Emil Gârleanu	37	☞ Evaluare	88
☞ Recunoașterea personajelor; <i>într-o/într-un</i>	38	Unitatea nr. 7	
☞ Evaluare sumativă	39	☞ Text suport:, Nikolai Nosov ...	89
Unitatea 3		☞ Formularea unei idei. Cuvinte cu aceeași formă și înțeles diferit	91
☞ Text suport:, Panait Cerna	40	☞ Ortograme (II)	96
☞ Povestirea unor întâmplări trăite ...	41	☞ Benzi desenate	97
☞ Așezarea textului în versuri în pagina caietului. Comunicare orală: întâmplare trăită	42	☞ Evaluare	98
☞ Povestirea orală a unor întâmplări observate. Scriere-redactare	43	Unitatea nr. 8	
☞ Text suport:, Ștefan O. Iosif ...	44	☞ Text suport:, Cezar Petrescu ..	99
☞ Textul liric. Poezia. Poetul. Strofa.		☞ Vocale și consoane	101
Versul. Descrierea unei persoane	45	☞ <i>Oa, ea, ie, ia</i>	104
☞ Recapitulare	47	☞ Text suport:, Eugen Jianu	105
☞ Despre familie. Textul imaginativ ...	48	☞ <i>Sau/Sau</i>	106
☞ Evaluare sumativă	49	☞ <i>Sau/Sau (II)</i>	108
Unitatea nr. 4		☞ Evaluare	109
☞ Text suport:, Victor Eftimiu	50	Unitatea nr. 9	
☞ Textul narativ. Povestirea orală a unui text	51	☞ Text suport:, Tudor Arghezi ...	110
☞ Povestirea orală a unui fragment ...	52	☞ Scrierea unui bilet	112
☞ Propoziția/Enunțul	54	☞ Cuvinte cu <i>x</i>	113
☞ Text suport: ..., George Coșbuc	56	☞ Textul nonliterar. Reclama (afișul, ziarul)	114
☞ Răspunsuri/Întrebări	57	☞ Probă de evaluare finală	115
☞ Reguli ale discursului oral. Dialogul	59	☞ Probă de evaluare finală	118
☞ Cuvinte cu același înțeles	60	☞ Cuprins	120
☞ Felicitarea	62		
☞ Evaluare sumativă	63		

Unitatea nr. 1

Respect pentru oameni și cărți

Scrie tu data,
titlul și autorul
textului

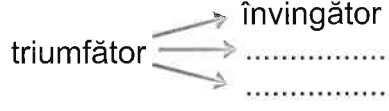
(titlul)
după
(autorul)

Mai învățăm despre...

1. Unește fiecare cuvânt (grup de cuvinte) cu înțelesul lui:
- somn de moarte
 - barbari
 - tirani
 - fală
 - triumfător
 - mândrie
 - învingător
 - somn greu, stare de amorțeală, de nepăsare
 - popor migrator vestit prin sălbăticia lui
 - asupritori

2. Adaugă încă două cuvinte potrivite în schemele de mai jos, apoi spune câte o propoziție cu fiecare cuvânt scris:

3. Scrie ce înțeles are cuvântul subliniat, apoi spune câte o propoziție pentru fiecare situație:

- dușman *crud* ; copil *crud* ; strugure *crud* ; lapte *crud*
- sălbatic, abia născut,
- fioros fraged

4. Cine au fost romanii? Dar Traian? Dar Mihai (Viteazul), Ștefan (cel Mare), Corvinul (Iancu)?

5. Explică oral: în „*aste mâini mai curge un sânge de roman*”.

6. Explică oral semnele de punctuație din titlu și din primul vers al strofei a treia.

7. Descoperă grupul de cuvinte care se repetă în poezie. Explică oral folosirea lor.

Poetul adresează poporului român îndemnul de a-și croi o altă viață mai bună, liberă și demnă.
El consideră că este momentul cel mai potrivit („*Acum ori niciodată*”) ca românii să-și dovedească originea romană și să lupte cu vitejie împotriva dușmanilor cruzi.

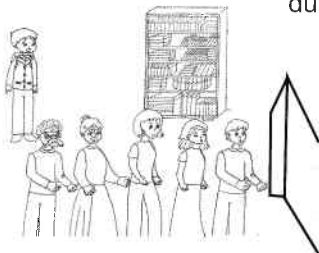
Data:

Scrie tu data,
titlul și autorul
textului

(titlul)

după

(autorul)

Mai învățăm despre...

1. Unește ceea ce se potrivește:

a) cuvintele cu sens asemănător:

- a se agita
- tocmai
- minunată
- a sfătui
- a se întâmpla
- a conduce

- fermecătoare, preafrumoasă
- a povățui
- a se petrece
- a finaliza
- chiar
- a însoți
- a se frământa, a se zbuciuma, a se mișca înapoi și încolo;

b) cuvintele cu sens opus:

- a încălca
- noapte
- a aprinde
- dimineață
- a apropia
- nimic

- a stinge
- a depărta
- seară
- totul
- zi
- a descărca

2. Pune în numărul potrivit (vezi înțelesul cuvântului **a se îndrepta**):

- ① El **se îndreaptă** dacă va fi povățuit.
 ② El **se îndreaptă** spre ușă.
 ③ Vremea **se va îndrepta**.

se duce spre

se va îmbunătăți

își corectează comportamentul

3. Completează corespunzător:

..... în casă a început agitația din nou.
 Pe cer se vedeau cârduri de cocori.
 Toți ai casei trebaluiau ca să
 pregătească băiatul pentru școală.

} de zor
 în zori
 în zări

4. Pune semnul „x” în caseta corespunzătoare variantei corecte de răspuns:

a) Întâmplările povestite în text au avut loc:

- în anotimpul de iarnă, aproape de Anul Nou;
- vara, în ziua plecării la mare;
- toamna, în dimineața primei zile de școală;
- primăvara, când apar ghiociei.

b) Personajele care iau parte la acțiunea prezentată sunt:

- băiatul (Radu) și viitorii lui colegi;
- băiatul și părinții lui;
- Radu, unchiul lui și prietenii din cartier;
- băiatul, prietena lui din același bloc, părinții și bunicii lui, mătușa Niculina.

c) Întâmplările prezentate în text s-au petrecut:

- în sala de clasă;
- în pădurea de lângă oraș;
- în locuința lui Radu;
- pe strada din fața școlii.

5. Numerotează ideile de mai jos în ordinea în care apar ele în textul dat:

- Toți adulții pornesc spre ușă, uitând de băiat.
- Toți ai casei se agită ca să pregătească băiatul pentru școală.
- Copilul gândește, râzând, că în acea zi toți ai lui au vârsta de șapte ani.
- Când își dau seama de greșeală se opresc și îl lasă să treacă înainte.

6. Aduăgă câte un argument (comunicare/expresie, fapt din text) pentru a susține fiecare idee de mai jos:

a) Băiatul credea că în ziua aceea el era cel mai important:

(toți ai casei, emoționați, însuflețiți, toate pregătirile erau pentru el, moment important)

b) Toți adulții din casă sunt foarte emoționați:

• vorbesc mult, se agită, întrebă fără a aștepta un răspuns;

•

7. Gândește-te ce înțeles are titlul acestui text, apoi scrie în casetă **DA** sau **NU**:

- În acea zi toți ai casei au redevenit copii.
- Toți membrii familiei participă la eveniment cu multă însuflețire, ca și cum ei ar începe din nou școala.
- În ziua de 15 septembrie toți oamenii au șapte ani.
- Momentul în care un copil din familie începe școala este foarte important pentru toți ai casei.

8. Vrei să știi mai mult?... Citește!

Toată casa forfotea. Și asta s-a întâmplat seara! Dar să vedeți a doua zi dimineața!

- E târziu, dați-i zor, zicea bunicul. E șapte și paisprezece!
- Nu, zicea tata, e numai și unsprezece. L-am pus aseară după radio...
- N-o să-l bată ghiozdanul în spate? se întreba mătușa Niculina.
- I-am făcut tartine și cu brânză și cu dulceață, să fie, zicea bunica.
- Pune-i o batistă în buzunar, zicea bunicul.
- Lasă, dumneata nu te mai amesteca, zicea bunica. I-am pus și batistă și de toate.

– Dacă vreți să știți este șapte și treizeci și două. Trebuie să ne grăbim!

Numai el, Du-mi-tres-cu Ra-du, stătea în mijlocul camerei, îmbrăcat în uniformă, cu ghiozdanul în spate și mirosind a săpun și nu spunea nimic.

– Gata, zise mama, haidem!

Și plecară grăbiți. Bunicul în frunte, după el bunica, apoi mătușa Niculina, mama și la urmă tata. Se apropiau de uși, când mama dădu un țipăt:

– Am uitat băiatul!

Lui Du-mi-tres-cu Ra-du îi veni să râdă, dar cum nu mai râdea nimeni, nu mai râse și spuse doar zâmbind:

– Ați uitat tocmai ce era mai important!

– Da, spuse și tata, mi se pare că el este cel care începe azi școala. Noi numai îl conducem...

Și îl lăsară toți să treacă înaintea, cu ghiozdanul în spate, în uniforma nouă și mirosind a săpun.

Din ușa blocului se vedea școala. Fetița cu care se jucase aseară stătea în mijlocul trotuarului.

– Te duci la școală, îi spuse fetița. Și eu o să merg, la anul!

– La anu' cine nu poate! Acum să te văd, râse el.

– Dacă n-am șapte ani! spuse fetița. Numai cei care au șapte ani merg la școală!

– E adevărat, spuse el și începu să râdă, pentru că îi veni în minte că, mergând odată cu el la școală și bunicul, și bunica, și mătușa Niculina, și mama, și tata, toți aveau în ziua aceea șapte ani.

9. Propune alte două titluri potrivite pentru acest text.

10. Scrie câte un cuvânt/grup de cuvinte care exprimă o însușire a personajului numit (Vezi lista alăturată!):

băiatul

mama

tata

fețița

bunica

bunicul

Mătușa Niculina

grijuliu
iubitor
important
mândru
autoritar
cicălit
nemulțumit
trufaș
mincinos
curios
harnic
lăudăros
invidios
egoist
preocupat
isteț

11. Scrie trei comunicări despre situațiile din text care te-au făcut să râzi.

12. Care figură (emoticon) ți s-a potrivit în prima zi de școală? De ce?

Scrive tu data,
titlul și autorul
textului

Data:

.....
(titlul)
după
(autorul)

Mai învățăm despre...

1. Descoperă explicația fiecărui cuvânt de mai jos:

pupitru

a reuși, a izbândi, a duce
ceva la bun sfârșit;

a izbuti

(aici) a numi, a chema;

a stărui

bancă de școală cu fața înclinată;
partea de deasupra unei astfel de bănci;

a striga

a produce zgomot prin lovire
cu un obiect tare;

a bocăni

a insista, a rămâne statornic
într-o acțiune; a persevera;

2. Scrie cuvinte:

a) cu același sens:

a izbuti = _____ ; _____

a bocăni = _____

stăpânit = _____ ; _____

nerăbdare = _____

a se isprăvi = _____ ; _____

b) cu sens opus:

înalt ≠ _____

a râde ≠ _____

a se ridica ≠ _____

repede ≠ _____

liniște ≠ _____

negru ≠ _____

a răspunde ≠ _____

fierbinte ≠ _____

sus ≠ _____

rău ≠ _____

3. Precizează înțelesul cuvintelor subliniate din comunicările următoare:

a) • Mama răspunde cu răbdare la întrebările curioase ale lui George.

• Cristian a știut să răspundă, deci a luat examenul.

• Monica răspunde de îngrijirea florilor din clasă.

• La orice vorbă a bunicii, Răzvan răspunde cu obrăznicie.

(*ripostează, obiectează, a formula răspunsuri la întrebări, a se achita de o responsabilitate, a face dovada pregătirii în fața examinatorului*)

b) • Diana m-a chemat la ziua ei.

• Pe fratele meu îl cheamă Adrian.

• Când mă cheamă mama, las cu greu joaca.

(*a striga; a se numi; a pofti, a invita*)

c) • Mingea sare de la un copil la altul.

• În orice mâncare trebuie puțină sare.

• — Colegul meu nu minte! sare Ionuț în apărarea lui Daniel.

• Când este obosit, Radu sare peste probleme fără să le rezolve.

(*substanță cristalină, solubilă în apă, cu gust specific, condiment; a omite; a interveni brusc; face mișcări de jos în sus, saltă*)

4. Alcătuieste propoziții în care cuvintele *stăpânit*, *mine* să aibă alt înțeles decât în text.

5. Explică folosirea semnelor de punctuație indicate:

... marchează
vorbirea
(.....)

↔ Cu tine vorbesc, fetiță...

... separă formula de
adresare de

6. Barează varianta/variantele nepotrivite:

a) *Fetița nu răspunde când este strigată cu numele din catalog (Casian Alexandra)* pentru că:

nu cunoaște acest nume;

știe că este numele ei, dar nu e învățată cu el, i se pare străin;

îi era familiar numele Luchi, căci așa o striga „toată lumea”;

nu a auzit când a fost strigată.

Respect b) Doamna râde când vede că fetița nu răspunde, pentru că:

- nu se poate stăpâni, căci toți copiii râd;
- dorește ca fetița s-o simtă aproape și să depășească momentul dificil;
- înțelege starea ei, o așteaptă să se obișnuiască cu noua situație;
- îi plăcea să râdă de copii.

c) Doamna o întreabă din nou cum o cheamă, deoarece:

- se gândea că râsul stăpânit al clasei s-ar fi dezlănțuit și atunci fetița ar fi fost pusă într-o situație și mai jenantă;
- nu voia să piardă în acel moment prea mult timp, căci trebuia să le cunoască și pe celelalte fetițe;
- nu avea răbdare, avea lecții grele de făcut.

7. Completează:

Enunțurile de mai jos formează un _____,
deoarece ele sunt legate prin _____. Are titlul
_____ iar autorul este _____
_____.

- Otilia Cazimir
- înțeles
- patru
- text
- A murit Luchi...

8. Vrei să știi mai mult? Citește...

„Toate fetele se uită la mine. Încă nu râd, dar ochii lor împung și dor. Și dintr-o dată mi-e rușine de numele meu, mi-e rușine de mine, mi-e rușine de tot.

– Nu-i adevărat! Acasă, mama îmi zice... Casian Alexandra! răspund repede, ca să se isprăvească odată, uitându-mă urât spre zburliță.

S-a isprăvit. Nu mă mai întreabă nimeni nimic. Mă așez la locul meu și mă uit la mine, la fetița asta nouă pe care o cheamă Casian Alexandra și pe care parcă n-o cunosc.

Casian Alexandra are sorț negru, de sub care nu i se mai văd genunchii, ciorapi lungi prinși cu gumă de pieptăraș, și guler de pichet alb care-o supără puțin, cum o supără și cozile împletite prea strâns care-i trag ochii spre tâmple, ca la chinezoaice. Stă cuminte cu mâinile pe pupitru și i-e rușine că o cheamă Luchi, ca pe căței...

Dar nu-i adevărat. N-o cheamă Luchi. Luchi nu mai este. A rămas pe undeva pe-acasă, poate în lădița din cămară, printre resturile de jucării pe care nu le mai știe ce-au fost și care nu mai au nume. Luchi era mică, era proastă, Luchi era caraghioasă. Luchi era fericită...

Lui Casian Alexandra i-e milă de Luchi. I-e milă ca de păpușa moartă căreia i-a cules ochii verzi și reci de pe covor, într-o dimineață de Crăciun... demult [...]

Ceva fierbinte îmi frige obrajii reci. Și doar nu plâng.

– Ce ai, Casian? Ți-e rău!

– Nu, doamnă...

Nu i-e rău lui Casian. Îi vine să plângă în gura mare și nu poate. Dacă doamna ar fi întrebat-o:

– Ce ai, Luchi?

Poate că ar plânge. Și ar fi mai bine...

Dar Luchi nu mai este nicăieri. Luchi a murit. În locul ei o școlăriță cuminte clipește mărunțel și-și înghete lacrimile care au, pentru întâia oară, un gust de cenușă...

A murit Luchi..."

9. Bifează varianta corectă:

a) „Ochii lor împung și dor” înseamnă:

- Luchi simte din privirile insistente ale fetelor că ele sunt gata să râdă de ea;
- dușmănia din ochii fetelor o întristează, îi provoacă durere;
- câteva dintre fete se prefac că o împung, punându-și degetele drept cornițe.

b) *Fetița se privește pe sine, pe Casian Alexandra, ca pe o ființă pe care parcă n-o cunoaște* pentru că:

- intrând în clasa întâi a căpătat un statut nou, de școlăriță;
- are uniformă, în locul numelui de alint este strigată cu numele ei adevărat, din catalog;
- a crescut și s-a schimbat atât de mult, încât a ajuns de nerecunoscut;
- începe să se schimbe, este sensibilă la aprecierile colegelor, a devenit cuminte și serioasă.

c) *Luchi era:*

- fetița mică, alintată, fericită, fără griji, înconjurată de jucării, înainte de a păși pragul școlii;
- o vecină de-a fetiței;
- cățelul școlăriței;

Casian Alexandra este:

- aceeași fetiță, după începerea școlii;
- o școlăriță cuminte, îmbrăcată în uniformă, cu șorț negru, cu cozile împletite prea strâns, care-i strâng ochii spre tâmpile ca la chinezoaice;
- una dintre colegile lui Luchi.

d) *Citind comunicările „Luchi nu mai este”, „A murit Luchi...”*, înțelegem:

- numele Luchi era potrivit pentru vârsta copilăriei fragede, lipsite de griji, când fetița mică era fericită în mijlocul jucăriilor, înconjurată de părinți, bunici;
- fetița s-a ascuns sub bancă;
- fetița s-a îmbolnăvit și a murit;
- fetița simte începerea școlii ca pe un prag dincolo de care numele de alint și comportarea de până atunci nu mai sunt acceptate;
- ea se desparte cu durere de acea perioadă din viața sa, dar acceptă schimbările, dându-și seama că situația de școlăriță îi cere să se comporte (aproape) ca un om mare.